

Kedves Testvéreink!

„A fiúság Lelkét kaptátok, aki által kiáltjuk: 'Abba, Atya!'" (Róma 8,15b).

Pünkösdi lapszámunk témája az apaság.

Isten rendje szerint a családban különösen fontos szerepe van az apának. Bizonyos értelemben ő a család papja, és Isten képviselője a családtagok felé. Az apa személye, gondolkodása, életvitele, döntő módon meghatározza a családtagok egész életét.

Sajnos egyre több gyermek nő fel apa nélkül, vagy egy olyan apa mellett, aki viselkedésével igen torz képet alakít ki Istenről, mint képviselője, megterhelve ezzel gyermeke egész életét. Keveseknek adatik meg, hogy egészséges apaképpel indulhatnak az életbe.

De milyen jó, hogy, a Krisztusban való hit által, Istent mint mennyei Apánkat szerethetjük. Benne megtalálhatjuk azt a tökéletes, szerető, gondoskodó, bölcs Apánkat, akinek mindig van ideje ránk, akinek személy szerint fontosak vagyunk, akinek a jelenlétében teljes békességet, biztonságot és elfogadást tapasztalhatunk meg.

Nem véletlen, hogy a Bibliában Isten olyan gyakran mutatkozik be Atyaként – Apaként. Szükségünk van rá főként, mint gyermekeinek, de földi apaként, mint az apaság példaképe is.

Minél inkább megragadjuk hitünkkel mennyei Atyánkat a maga valóságában (egyre több időt töltve vele, egyre jobban megismerve), annál boldogabb gyermekei leszünk és annál inkább képesek leszünk képviselőtére szeretteink felé is.

Hála legyen Istennek, hogy Krisztus tökéletes áldozata lehetővé tette a pünkösdi csodát, hogy Isten elküldje a benne hívőknek Szentlelkét, a fiúság Lelkét, aki által mint szerető Atyánkhoz járulhatunk Hozzá.

Áldott pünkösdi ünnepet kívánunk minden Olvasónknak!

Tartalom:

Az aktuális téma: Apa kerestetik	2
Mikronézia – Tulajdonképpen ki is az édesapád?	2
Argentína – Gumicsizmában felfedezőúton	3
Banglades – Amit a szomszédjainknál megfigyeltem	4
Kirgizisztán – A család – csak vágyálom?	5
Burundi – „Apa a kocsmában van.”	7
Malawi – Apa nélküli társadalom.	8
Oroszország – Amire egy gyermeknek szüksége van.	10
Franciaország – Amikor hiányzik az apa	10
Németország – Hol bujkálnak a férfiak?	12
Ecuador – Apa és mégsem apa	13
Tajvan – A visszakapott édesapa	14
Pápua Új-Guinea – Egy élet Istenért:	
Visszaemlékezések Jakob Walterra	15

Sípos Alpár Szabolcs
elnök

Örömmel értesítjük testvéreinket, hogy idén is szervezünk missziói körutat!

Ősszel a Pápua Új-Guinea-i szolgálat területi vezetője, René Bredow látogat hozzánk, hogy beszámoljon a kint végzett misszió munkájáról, tapasztalatairól. Magyarországon **2009. október 16-tól november 2-ig áll a gyülekezetek rendelkezésére** beszámolójával.

Kérjük azokat a gyülekezeteket, közösségeket, akik szeretnék meghallgatni beszámolóját, hogy az Alapítvány munkatársánál: Csapkovics Bertalannál levélben (postai úton: 1039 Budapest, Hollós Korvin Lajos utca 10. V/14. címre, vagy elektronikus formában a csapkovicsb@gmail.com címre) **jelentkezzenek legkésőbb szeptember 15-ig**, és szíveskedjenek megadni a kapcsolattartó nevét és telefonszámát, valamint jelezni, hogy milyen alkalomra, és mikor szeretnék meghívni a misszionáriust (lehetőleg több időpontot is megadva).

Valószínűsíthető, hogy misszionárius-testvérünk az idő rövidege miatt nem tud majd minden meghívásnak eleget tenni és lehetséges, hogy bizonyos gyülekezeteknek más hellyel összevont, közös alkalmat tudunk csak biztosítani.

Apa kerestetik

Amikor missziói újságunk („Mission weltweit”) következő témáját tervezzük, gyakran már a szerkesztés előtt tudjuk, hogy több vagy kevesebb cikk várható-e. A világ különböző pontjain ugyanazokat az élethelyzeteket egészen eltérő módon élék meg, vagy történetesen nem is ismerik.

Ennek a számnak a témájához minden földrészről érkeztek beszámolók misszionáriusainktól. Sajnos. Az is szomorú, hogy a híradások, beleértve a németországiakat is, bizonyos szempontból igen hasonlóak. Jóllehet a gyermekek ellen elkövetett erőszakos cselekmények száma a mi kontinensünkön korántsem olyan magas, mint Dél-Amerikában vagy Afrikában, az azonban az európai helyzetről is elmondható, hogy igen sok édesapa igen kevés időt tölt gyermekeivel, illetve életével nem tud követendő példát állítani eléjük. Megdöbbentett, amit ezzel kapcsolatban Daniel Sowa gyermekmisszionárius ír a német keresztyénekről. Becslései szerint a keresztyén gyülekezetekbe járó férfiak kevesebb, mint húsz százaléka vesz részt a gyermekmunkában. [megj.: Magyarországon még rosszabb a helyzet!] Ha feltételezzük, hogy a gyermekcsoportokat fele-fele arányban alkotják fiúk és lányok, akkor – a férfiak felelősségvállalását tekintve – mi, evangéliumi keresztyének is a világi gyakorlatot követjük. Gyülekezeteinknek, sőt, egész társadalmunknak szüksége lenne olyan apákra, akik életvezetésükkel követendő példát

dául szolgálnak, és mernek az általános áramlatokkal szembenemenni. Ezek a példaképek, elsősorban, családjainkra és városainkra fejthetnének ki jó hatást. Bárcsak mostani számmunkkal sokakat ösztönözhetnénk arra, hogy merjenek több felelősséget vállalni!

Csekély vigasz, hogy nálunk még nem annyira rossz a helyzet, mint Argentínában (l. Gerd Epting beszámolóját), ahol Trevelint csak úgy emlegetik, mint „az apa nélküli várost”. Amikor figyelmen kívül hagyjuk Isten útmutatásait, istentelen utakra tévedünk, és keserű gyümölcsöket aratunk. A fájdalmas folyamatokat csak erőteljes ellenlépésekkel lehet megállítani.

Örömmel tölt el viszont, ami a szomorú beszámolókból még kiderül: misszionáriusaink törődnek a gyermekekkel, és személyes példaadásukkal itt is, ott is megpróbálják megállítani a káros jelenségeket. Fontosnak tartom a Bangladesben szolgáló Anne Strauss néhány mondatát: „Határozott célunk és egyben vágyunk is, hogy ajtónk mindig nyitva álljon, életünk átlátható legyen. Szeretnénk életünket megosztani másokkal. Jó lenne, ha az emberek látnák és kutatnák, hogy mi módon lehet összeegyeztetni családot, házasságot és hitet.”

Szívből küldöm köszöntésemet
a Misszió hegyéről.

Martin Auch
missziói igazgató

MIKRONÉZIA

Tulajdonképpen ki is az édesapád?

Az idegen kultúrákkal, hagyományokkal és szokásokkal való érintkezés során a külföldi jó néhány tapasztalatot szerez és hibát követ el.

Jellegzetes hibánk, hogy túl gyorsan tesszük fel a kérdést: „Tulajdonképpen ki is az édesapád?”

Beszélgetőtársunkat a kérdés kínos zavarba hozza. Ilyen kérdést nem illik feltenni. Ha a lakóhely vagy az anya személye iránt érdeklődünk,

nem követünk el hibát. Az apával kapcsolatos kérdés azonban egyenesen kellemetlen lehet. Néha nem is tudják, ki az apjuk. Mikronéziában még mindig fontos szerepet játszik az örökbe fogadás. Ki akar fel nem dolgozott, bonyolult kapcsolatok történetére emlékezni?

A nemzés kérdését is viszonylag könnyen veszik. Fiatalkorban gyakorlatilag mindent kipróbálnak.

Gyermekek szülnék gyermekeket, az utódokat pedig leadják a szülőknek vagy a rokonoknak, hogy azok gondoskodjanak a kicsikről és neveljék fel őket. Az apa utáni érdeklődés néha bonyodalmat okozhat. Ezért szívesebben hallgatnak róla.

Az apával való kapcsolat kérdése
A csendes-óceáni kultúrákban, az első években a gyermekeket elké-

nyeztetik. Mindig van valaki, aki a kisgyermeket mindenhová magával cipeli és minden figyelmét rá fordítja. Az anya vagy a testvérek addig gondoskodnak a gyerekről, amíg el nem kezd járni. Az első években a család férfitagjainak kevés kapcsolata van az utódokkal.

A gyermekeket sokáig szoptatják és dajkálják, ami elsősorban a nők feladata. A férfiak csak később kezdenek el érdeklődni az ifjabb nemzedék iránt, amikor a gyermekek már nagyobbak. A kamaszok hasonló korúakkal találkoznak, és a férfiak is magukkal viszik őket bizonyos munkákra és feladatokra. A gyermekek figyelnek és megismerik későbbi feladataikat, szerepeiket. Később utánozzák azt, amit láttak.

Az életben így kezdődik lépésről lépésre a tanulási folyamat. A személyes és egyéni apai kapcsolatra a legtöbb esetben nem jut idő. A gyermekek életében több férfinak jut szerep, pl. a nagyapának, a nagybácsinak, az unokatestvéreknek vagy más rokonoknak. A döntő szót a nagycsalád, a rokonság mondja ki. Ahogy elmondják, a gyermekek gyakran nem tudják, ki a vér szerinti apjuk, gyakran csak évek múlva ismerik meg származásuk teljes történetét.

A személyes apai kapcsolat kérdése
Az itt töltött évek alatt mi, misszionáriusok szorosabb kapcsolatot építettünk ki az emberekkel. Személyes barátságok és meghitt beszélgetések alakulnak ki. Majd egyszer, ha alkalom adódik rá, fel lehet tenni a kérdést: „Mit tudsz az édesapádról?”

Eszembe jut egy fiatalemberrel folytatott beszélgetés. Elmondta, hogy édesapja, életében igazán tudatosan kétszer ölelte meg őt. Első alkalommal akkor, amikor tanulmányai miatt elhagyta a szigetet, másodszer pedig, amikor néhány évvel később visszatért. Úgy gondolja, ezeket a tapasztalatokat nem felejtette el. Története engem is megindított!

Milyen következményekkel jár az ilyen fajta nevelés és tapasztalat? Mit jelent, ha valaki ilyen háttérrel olvassa a Bibliát és gondol Istenre mint atyára?

Mi történik, ha valaki mindig ugyanazokat a billentyűket nyomja meg egy zongorán, és nem tudja, hogy sokkal több hangmagasság létezik, mint amit ő ismer? Milyen életdallamot játszhat az, aki nem ismerte meg az apai kapcsolat gazdagságát és annak sokféleségét a saját életében?

A missziói munka kihívása

Minél hosszabb ideje foglalkozom misszionáriusként idegen népekkel és kultúrájukkal, annál inkább felismerem, milyen kihívást jelent és milyen sokféle az a munka, amit Isten ránk bízott. A misszionáriusoknak és a helyi lakosoknak különböző apaképük és sajátosságaik vannak. Melyik kultúrának van tökéletes apaképe?

A missziói munka egyik feladata az, hogy más kultúrákhoz tartózkodókkal együtt kutassuk, hogyan értelmezi Isten a Bibliában az apaságot. Izgalmas történet, és még én is csak tanulom.

Harald Gorges

Harald és Hannelore Gorges, három felnőtt gyermek szülei. A teológiai képzés előtt Harald gépészmérnök, Hannelore adminisztrátor volt. 1978-tól 1988-ig Japán/Mikronéziában gyülekezeti munkát végeztek. 1990–2004 között Harald a Liebenzelli Misszió missziói titkára, 2004 óta Guamban területi vezető, elnök és tanár a PIBC-nél; Hannelore a bevásárlást végezte a misszionáriusok számára, és a vendégek ellátásáról gondoskodott.

ARGENTÍNA

Gumicsizmában felfedezőúton

– Papa! Ma is eljössz velem felfedező útra? – kérdezte ötéves fiam, Nathanael.

Felfedező út? Nem, semmi kedvem ilyen esős, hideg időben gumicsizmában kószálni, titkos utakat és kincseket felfedezni. Az íróasztalomon felhalmozódott a munka, és fáradt is vagyok. De Nathanael hajthatatlan marad.

– De én veled szeretnék elmenni, egyedül unalmas!

Jó. Ettől talán új lendületet kapok. Gyorsan felöltözködünk, majd elindulunk. Ma Nathanael döntheti el, melyik úton menjünk. Mit akar látni? Merre húzza a szíve? Jobbra a víz-

esés felé, vagy inkább balra, át a síneken, föl a hegyoldalra? Valami újat akar felfedezni, vagy egyszerűen csak az öreg síneket követni? Az utóbbit választja. Megpróbálunk a síneken egyensúlyozni, egyik talpfáról a másikra ugrálunk, pocsolókon szökdelünk át. Mindjárt egy kis hídhöz érünk, ahol a talpfák között nagy lyuk tátong. Át tudunk-e jutni rajta? Én kicsit elbizonytalanodom, de Nathanael nem fél. Fogja a kezemet, és boldogan megy az úton. Óvatosan átkelünk a hídon, és Nathanael áthúzza a túlsó oldalra. Sikerült! Ez aztán nagy kaland volt! Nathanael nagyon büszke és boldog. Gyorsan előre szalad,

és más felfedezni valót keres. Lehet az egy elrozsdásodott autó, egy öreg tűzoltó fecskendő, érdekes növények vagy barlangok! Minden nagyon érdekes, mindent meg kell vizsgálni, és legszívesebben mindent haza is vinne. Kincseinket megőrizzük, leginkább fényképezőgéppel, hogy otthon megmutathassuk, mi mident találtunk.

Néhány hónapja ezek a felfedezőútak az életünk fontos részévé váltak. Közben valami lényegesre mutatnak apai szereppel kapcsolatban is.

Ahogy a fiamat kísérem felfedező útján, úgy szeretném kísérni életem útján is. Ahhoz, hogy nekiinduljon

velem egy közös útra, kapcsolatunknak szereteten, biztonságon és bizalmon kell alapulnia. Továbbra is szeretnék utat mutatni neki és segíteni a fiamat, hogy az erősségeit, a gyengéit és a környezetét is felfedezze. Bátorítanom kell, hogy kockáztasson, de a határait is fel kell és el kell ismernie. Szeretnék neki biztonságot nyújtani és perspektívát adni az élethez.

Mi, akik munkánk során szenvedélybetegekkel találkozunk, napról napra látjuk, hogy nagyon sok ember sohasem tapasztalta ezt a fajta biztonságot és perspektívát az életében. Irányvesztetten harcolják végig az életüket, miközben szeretetet és bizalmat keresnek. Egyikük Felix, akit a nagymamája nevelt fel. Az édesanyja nagyon korán elhagyta, alkoholista apja pedig sohasem gondoskodott róla igazán. Gyakran hónapokra eltűnt. Félixnek már ötévesen tűzfát kellett gyűjtenie, és csak sötétedéskor jelenhetett meg újra a nagymamája előtt egy nagy köteg fával, különben nem volt kenyér és tej az asztalon.

Vagy vegyük a szenvedélybeteg szülők gyermekeit! Itt van például Michaela. Nagyon fél a nevelőapjától, aki sokat iszik, és olyankor gyakran ordítózik. Az otthon számára nem a biztonság és a bizalom fészke, az apja pedig egyáltalán nem olyan, aki irányt és utat tudna mutatni.

A helyi ifjúsági hivatallal folytatott beszélgetésben Trevelint az apák nélküli városnak nevezték. 14 éves kislányok esnek teherbe abban a reményben, hogy a barátjukat ezzel magukhoz köthetik. Mégis ezekből a gyermekekből

kerülnek ki a legtöbben, akik apa, sőt gyakran anya nélkül nőnek fel. Gyakran a nagynénihez vagy a nagymamához kerülnek, és a kör ezzel bezárul. Ezért aztán félünk attól, hogy „apák napját” ünnepeljünk, és inkább „család napját” tartunk.

Apa nélkül. Céltalanul. Támasz és biztonság nélkül. Ilyen körülmények között nehéz kitartani, így sokan inkább valamilyen szenvedélybe menekülnek.

Feladatunk itt, Argentínában az, hogy célt mutassunk. Az „El Retorno” (visszatérés) rehabilitációs központban szeretnénk a szeretet és a bizalom légkörét kialakítani, ami segítheti a visszatérést.

A következő lépéseket a saját életünkre is vonatkoztathatjuk, és nagyon áldásosak lehetnek:

Először szembe kell nézni a saját életünkkel, a sérülésekkel és a kielégítetlen vágyakkal. Fontos az identitás kérdése. Igen, segítségre szorulok. Igen, szeretetre van szükségem. Igen, útmutatásra van szükségem. És ha az ember felismeri, hogy van Atyánk a mennyben, aki akart minket, aki szeret és vár ránk, akkor az életünk, még ha kusza is, új irányt kap. Vissza Istenhez, az Atyához. Gyakran a tékozló fiú történetét használjuk ennek megértéséhez, ahogyan Jézus a Lukács 15. részében elmondja, Rembrandt azonos tárgyú festményével illusztrálva. Isten vár ránk és mindent elkészített – feltételek nélkül. Teljesen Isten kezébe tehetjük az életünket. Magunknak is mindig újra el kell mondanunk, hogy Isten gyermekei vagyunk és nem csak a tel-

jesítményünk érdekli, mint ahogy az idősebb fiú gondolta a történetben. Különben nagyon hamar beleesünk saját szenvedélyünk csapdáiba:

– Akkor szeretnek, és akkor vagyok értékes, ha mások jókat mondanak rólam.

– Akkor szeretnek, és akkor vagyok értékes, ha sokat teljesítek.

– Akkor szeretnek, és akkor vagyok értékes, ha nagy vagyonom van.

Ám szerencsére ez nem így van. Hanem:

– Isten jót mond rólam. Így szól: „A gyermekem vagy. Tudom a nevedet.”

– Istennek nem kell bizonyítanom. Csak hozzá kell mennem, és el kell fogadnom a szeretetét.

– Isten minderről gondoskodik számomra: „Minden, ami az enyém, a tiéd.” – Nála mindenem megvan, ami-re szükségem van.

Ez a betegek lehetőség, ám ez mindannyiunk lehetősége is: Isten Atyánk akar lenni, mi pedig gyermekei lehetünk mindazzal, ami ezzel jár. Ez új távlatokat ad az életünknek: szép és áldásos lesz. Ezen az úton szeretnék továbbmenni. Velem tartanak?

Gerd Epting

Gerd és Hanna Epting, három gyermekük van. Gerd kommunikációs elektronikai szakember/nevelő, Hanna ergoterapeuta, 2001 júliusától 2009 januárjáig Argentínában segítő hálózatot építettek ki szenvedélybetegek – elsősorban alkoholisták – részére. A munkát Trevelinben a helyiek folytatják.

BANGLADES

Amit a szomszédjainknál megfigyeltem

A nagyon vidékies jellegű Gopálgandzs egyik muszlim negyedében volt a lakásunk. Csak a mi házunkban még hat család élt rajtunk kívül. Így újra meg újra alkalmam nyílt, hogy meglátogassam a szomszédjainkat, és bepillantást nyerhettem a családi életükbe is.

Bár Banglades azok alapján, amit tapasztaltam, valóban apa nélküli társadalom, ehhez hozzá kell ten-

nem azt is, hogy a bangladesiek nagyon gyermekszeretők, még a férfiak is. Nem ritka látvány, hogy egy férfi, gyermeket tart a karján, legyen az akár a sajátja, akár a másé. Ez mindig megfogott...

Ha a család úton van, gyakran a férfi viszi a gyermeket.

Viszont ha a gyermek kinőtt már az „édes kisgyerek” korból, általában az anya gondjaira bízva láttam.

A bangladesi lány sorsa, hogy férjhez menjen, szolgálja a férjét, teljesítse akaratát, és szüljön neki gyerekeket, köztük legalább egy fiút.

A nők életük és hétköznapjaik túlnyomó részét otthon töltik.

A Gopálgandzsban töltött három évünk alatt ritkán láttam otthon a ház urát, bárkit látogattam is meg. Egyes esetekben hónapok vagy évek is elteltek, míg megismertem a férjet vagy apát.

Az egyik családban, amellyel jóban voltam, a három tizenéves lány apját elutazásunkig egyetlen egyszer sem láttam. Ha nem bizonygatják, hogy velük él, nem hittem volna el.

Ehhez hozzá kell tenni, hogy Bangladesben nem ritka, hogy a férj munkájából kifolyólag nem él a családjával. Gyakran valamelyik nagyobb városban vagy a fővárosban lakik, és csak néha-néha van otthon. Ismerek olyan családokat is, ahol az apa évekig Szaúd-Arábiában vagy az Egyesült Arab Emírátsokban dolgozott.

Ha felnőttek vannak együtt, a gyerekeket úgyis „a szőnyeg alá seprik”. Vagy rájuk sem hederítenek vagy eltűrik őket, amíg nem vonják túlságosan magukra a figyelmet. Gyakran voltam akaratlanul is szemlélője gyerekek megfenyítésének. Nagyon megrázott. Nem sok szeretet látszott belőle. Egy teakereskedő apa egyszer a fia meztelen hátát verte, amikor az segített neki a bolti munkában, és egy kis hibát ejtett. Még a bangladesi vevők sem tudták leállítani az apát.

Sőt, a gyülekezetünkben is megismertem olyan családokat, ahol az apa, jóllehet együtt élt a családjával, csak erőszakban nyilvánította ki felesége és gyermekei iránti „törődését”.

Bangladesben elképzelhetetlen, hogy a felnőttek arra szánjanak időt, hogy gyerekeikkel játsszanak. Ezért mi megpróbáltunk azokkal a gyerekekkel, akik eljöttek hozzánk, sokat játszani. Ez néha azzal járt, hogy a gyerekek miatt félbehagytuk a munkát. Más alkalmat a gyerekek születésnapjai nyújtottak, amikor a házukban lakó 15–20 gyereket meghívtuk, hogy részt vegyenek családjuk életében.

A bangladesi társadalomban nem sokra becsülik a gyereket. Mint külföldi nőt, engem automatikusan többre tartanak. Amikor gyerekekkel vagy társadalmilag alacsonyabb rangúakkal szóba állok és rájuk szánom az időmet, ők ezáltal „felértékelődnek”. Tudatosan gyakoroltam ezt.

Az a benyomásunk alakult ki, hogy csak kevésbé tudatos az emberekben, hogy a jövőt a gyerekek és fiatalok jelentik, és hogy rájuk odafigyelni „befektetés”. Azt gondolják, valahogy majd csak felnőnek, ahogy a szüleiknek is fel kellett nőniük.

Van egy Generation Bangladesh nevű szervezet, amely ezzel a problémával foglalkozik, és vasárnapi iskolás, illetve ifis anyagokat készít. Ezen kívül vezetőképzést és gyermek-, illetve ifjúsági programokat szerveznek. Hasznosnak tartom ezt a kezdeményezést, mivel szociálisan és lelkileg a társadalmi trendek ellenében hat.

A helyi gyülekezetünkben egy kolliduszegény asszony tartja az ifit teljesen egyedül, évek óta hűségesen. Nagyon kreatív, szenvedélyesen beszél Jézusról, és ezt mindennemű támogatás nélkül teszi. Ezt tekinti feladatának, és nagyon jól végzi. Nem tudom, hány gyereket „segített már át” a megtérése, de sok kis életre gyakorolt maradandó pozitív hatást.

Megismertünk egy családot, ahol gyermeket kértek Istentől, mindegy volt, hogy fiú vagy lány. Ez példaértékű Bangladesben, mivel a lányok nincsenek nagy becsben. A családnak végül lánya született, akit szívből szeretnek. Isten ajándékának tekintik, és úgy is bánnak vele, bár nem lehet több gyermekük.

Megindított ez a szeretet. Bizonyá-

ra köze van ennek Jézus Krisztus iránti bizalmukhoz.

Sok minden rossz Bangladesben, és ez elbátortalaníthatna, megfoszthatna a reménységtől. Hogyan változtathatók bármit is? Hogyan befolyásolhatók dolgokat? Van egyáltalán valami értelme? Megpróbáltuk a bangladesieket bevonni az életünkbe. Ez persze azt is jelenti, hogy nem csak jót láttak. De talán éppen ezáltal alakultak ki az asszonyokkal újra meg újra jó beszélgetések házasságról, családról és hitről. Célunk és vágyunk a következő kint tartózkodásunk idejére is az, hogy ajtónk nyitva legyen az emberek előtt, belelássanak az életünkbe, megosszuk velük az életünket, hogy megláthassák, és rákérdezzenek, hogyan lehet családban és házasságban élni, hogyan lehet a hitet megélni.

1Thesszalonika 2,7–8: „... mint ahogyan az anya dajkálja gyermekeit, [úgy] vonzódtunk hozzátok, készek voltunk odaadni nektek nemcsak az Isten evangéliumát, hanem a saját lelkünket is, mert annyira megszerettünk titeket.”

Anne Strauß

Samuel és Anne Strauß. Samuel Kanadában, Anne Pápua Új-Guineában született és nőtt fel. A Liebenzelli Misszió Teológiai Szemináriumának elvégzése előtt Samuel természettudományt tanult, Anne ápolónő volt. 2004 augusztusa óta vannak Bangladesben, 2006 nyaráig nyelvet tanultak, azóta Gopálgandzsban az iskolarendszeren kívüli teológiai képzésben, valamint a gyülekezeti és ifjúsági munkában vesznek részt. Két gyermekük van, jelenleg Kanadában lának el utazószolgálatot.

KIRGIZISZTÁN

A család – csak vágyálom?

Kirgizisztán lakosságának több mint 60%-a szegény. A kivándorlási hullám Oroszország felé irányul. Sok családapja dolgozik a szomszédos országban. Ki neveli a gyermekeket, ha az apa nem veszi ki belőle a részét, vagy csupán negatív példa?

A városok vonzereje nagy. Ennek következtében sok család veszítette el gyökereit.

Közösségünkben különös kevéreket tapasztalunk. A Szovjetunió felbomlásával minden összeomlott – gazdaságilag és szociálisan is.

A német származásúak szinte kivétel nélkül elhagyták az országot, sőt az orosz felső- és középréteg is. Ezzel ellentétes folyamat az elnéptelenedett helyekre betelepülő, bevándorló kirgizek. Az oroszokhoz képest a kirgizek sokkal stabilabb családszerkezet-

tel rendelkeznek. Nő azonban a szegények és gazdagok közti szakadék, valamint a munkanélküliség és az alkoholizmus is.

Otthon a nagyszülőknél

Orosz honfitársaink családi helyzete kritikus. Már nem is kérdezősködünk, mert szinte mindenhol hiányzik az apa. A kérdéstől a gyermekek kerülnek kínos helyzetbe. Az apa iszik, nehezen kezelhető, börtönben ül vagy egyszerűen elment otthonról. A gyermeküket egyedül nevelő anyák vállalnak át minden feladatot. Ha találnak munkát, a szülőket a nagymama vagy a nagynéni pótolja. Némelyik asszony rövid ideig van távol, de lehet, hogy hónapokra egyedül hagyja gyermekeit. Nálunk például hetekig lakott egy kirgiz asszony három gyermekével. Férje egy évre Oroszországba ment dolgozni. Most eltűntek.

A fiatalok

Az orosz lányok korán keresnek barátot maguknak anélkül, hogy valaha is apai példa állt volna előttük. Vonzalmat és önállóságot keresnek. Házasságról és családról alkotott képük olyan, mint az álom, amely gyorsan szertefoszlik a valóságban. A fiúk tekintélyt parancsoló, vonzó megjelenésükkel próbálnak tetszeni, és nagyon gyakran házasodnak már 17–20 évesen. A gyermekeket a legcsekélyebb ráfordítással valahogyan felnevelik. Már korán megtanulnak engedelmességni és alkalmazkodni.

A fiatal felnőttek

A legambíciózusabb és legintelligensebb diákok – főleg a fiatal lányok – megpróbálnak kitörni a családi kötelékből. A karrier álomképe a fővárosba vonzza őket. Egyre kevésbé szeretnének a faluban maradni és házról, kertről, családról gondoskodni.

Másrészről láthatjuk a hagyományos kirgiz szereposztást. Nem ritkán előre elrendezik az esküvőket, és a lányokat belekényszerítik a há-

zasságba. A kirgiz fiúk jelentős része korán befejezi az iskolát, és apai segítségével próbál megélni. Az átlagember számára a gyatra képzés után csak a munkanélküliség, az otthoni gazdaság vagy az elvándorlás marad.

Mindenki fél, hogy rosszul jár. Akinek lehetősége adódik, a saját hasznát keresi. A gyülekezetbe tartozást gyakran terhesnek találják. Sokszor – legkésőbb 18 éves korukban – vagy mellette, vagy ellene döntenek.

Jó apa – rossz apa

Gyermekeink és fiataljaink legkevésbé 80%-ának nem lakik otthon az édesapja. Még ennél is károsabb a rossz példa: verik a családtagokat, magára hagyják a családot, veszekszenek, isznak, és nem teljesítik a kötelességeiket. A gyermekek legkésőbb serdülő korukban fellázadnak és elutasítják az apjukat. Ha nem találnak kiutat az ördögi körből, végül átveszik a szülők viselkedését. Önzetlen szeretettel alig találkozunk. A gyermekek jellemének formálása és a család küzdelme a megélhetésért véleményem szerint szinte összeegyeztethetetlen.

Éppen ezért egyre kevesebb az olyan férfi, akiben fenntartás nélkül meg lehet bízni. Könnyen kötnek kompromisszumokat, visszaélnék a bizalommal, sőt csálnak is. Valamennyi gyülekezetünkben kevés a férfi.

A növekvő szegénység miatt különösen drámaiak az orosz családi kapcsolatok. Valamivel derűlátóbbak vagyunk a kirgiz családok helyzetét illetően. Ott még nagyra értékelik a tekintélyen alapuló és egyeduralgó apa szerepét. Ha azonban az apa túlságosan domináns, a gyermekek igyekeznek elmenekülni előle.

Mindez ellentétben áll az Atyais-ten tulajdonságaival, aki önálló, kreatív és teljes tiszteletet érdemel. Hátartalan szeretete az emberek iránti igazi érdeklődést fejez ki. Gondos-

kodása olyan nagy, hogy Jézusban új utat mutat Önmaga felé.

A mi utunk

Ritka a jó apa. A tisztességes és megbízható férfi nagy ajándék. Hogyan mondhatok el valamit, amit szinte el sem tudnak képzelni?

Gyakran állunk tehetetlenül orosz gyermekeinkkel és fiataljainkkal szemben. Nem pótolhatjuk a jó családi környezetet. Munkánk több a prédikálásnál. Vendégszeretők vagyunk és nyitva kell tartanunk a fülünket. Példát mutatunk lelki téren és emberileg, akár akarjuk, akár nem. Figyelnek bennünket és viselkedésünket szemmel tartják. Valóban érdekel bennünket a gyermekek helyzete? Komolyan vesszük őket? Fenntartás nélkül szeretjük őket? Meg tudunk bocsátani? Türelemmel magyarázunk, vagy hangosan tiltunk és követelünk? Gyakran élünk át ilyen pillanatokot. A felnőttek azonban nagyon keveset kérdeznek, és megelégednek a felületes, átgondolatlan válaszokkal. A negatív tapasztalatok ellenére természetesen látunk harmonikus családokat is mindkét népcsoportban, többnyire a keresztyén egyházak szűkebb berkeiben.

Kevesen járnak új utakon, nekik többet mondhatunk el mennyei Atyánkról. Az új lassan terjed. Sajnos, egyes gyermekek és fiatalok túl hamar elmennek, elterelődik a figyelmük, gyorsan felejtenek. Nehéz nekik, mert nincs apjuk, akitől jóindulatot, figyelmességet, irgalmasságot, türelmet, előzékenységet és kitartást tanulhatnak.

Michael Göthel

Michael és Claudia Göthel: A Liebenzelli Misszió Teológiai Szemináriumának elvégzése előtt Michael asztalos, Claudia ápolónő, majd egy évig ifjúsági referensek voltak Franciaországban. 2007 augusztusa óta Kirgizisztánban, Kara-Baltán élnek, ahol az orosz és kirgiz nyelvet tanulják, és emellett a gyülekezeti munkából is kiveszik a részüket.

„Apa a kocsmában van.”

Interjú az apa nélkül felnövő társadalomról Burundiban

Mintha marslakók indítanak inváziót. Az emberek ránk bámulnak, megállnak, egyesek kővé dermednek, mások hahotázni kezdenek. Minden alkalommal ujjal mutogatnak ránk. Ránk – ez én vagyok a fiammal, Nilsszel. Ülünk a bicikinken, jobban mondva: én ülök a biciklin, Nils pedig az utánfutón. Közben sejtem, hogy nemcsak az ismeretlen járgány váltja ki ezt a fogadtatást. Nem, hanem az is, hogy egy apa időt áldoz a fiára, és kirándulni megy vele. Ez ismeretlen Burundiban. Hogy megértsem, miért ismeretlen ez a kapcsolat ebben az országban, nyelvtanárunkat, Israel lelkeszt kérdezem.

– Israel, észrevettem, hogy a burundi férfiak nem sok időt töltenek a gyermekeikkel. Jól látom?

– Igen, jó a megfigyelésed. Burundiban a férfiak egész nap dolgoznak és későn érnek haza. Nagyon későn. Gyakran éjfél után. Azért mennek későn haza, mert munka után betérnek a kocsmába, hogy más férfiakkal találkozzanak, és politikáról, az életről, a munkáról beszélgessenek. Ezalatt néhányan be is rúgnak a sörtől.

– Burundiban tehát sok férfi kevés időt tölt a családjával kulturális szemlélete és a szerepek értelmezése miatt. Van még más magyarázat is erre?

– Néhány férfi valóban sokat dolgozik azért, hogy a gyerekeit taníttathassa vagy egyetemre küldje. Egész nap dolgoznak, és éjszaka éjjeliőri munkát vállalnak. Esetleg Burundi egy teljesen más vidékén laknak. Ilyenkor gyakran előfordul, hogy a házaspárok kéthavonta csak egyszer találkoznak. Így a gyermekeknek nincs apjuk, aki jelen lenne és gondoskodását tapasztalhatnák.

– Ki neveli a gyermekeket?

– Természetesen az anya és a nagycsalád. Mindenki felelős valamiképpen

– a nagymama, a nagynéni, az unokatestvérek –, mindenki segít. De ha pontos akarok lenni, a helyzet mostanában megváltozott. Főleg a városban. Itt, Bujumburában az apák sokkal komolyabban veszik a szerepüket, felbéredtek és nevelni akarják gyermekeiket. Ez főleg a nyugati befolyásnak köszönhető – a misszionáriusoknak vagy másoknak, akik különböző szervezeteken keresztül kerültek ide. Másfajta felfogásuk lassan megváltoztatja a burundi szokásait is.

– Milyen hatásai vannak a hagyományos apai magatartásnak?

– Megfigyeltem, hogy ez nagyon sok területre kihat. Az egyik következménye az, hogy a gyermekeknek nincsenek példaképeik. Hiányzik az egyik szülő, a gyermekekből pedig a figyelmesség képessége és hogy a gondolataikat másokkal is készek legyenek megvitatni.

Egy másik hatás az emberek hitében tapasztalható. Mint lelkész én itt látom a legnagyobb problémát. Az ilyen nevelés nem közvetít érzelmeket. A gyermekek nagyon kevés szeretetet kapnak, és nem tudják mit jelent, ha a családtagok szeretik egymást. Ezt vetítik ki istenképükre is. Istent a Biblia apaként állítja elénk. Ám mi történik, ha az apa soha sincs otthon? Ha sohasem adja jelét a szeretetének? Isten ugyanúgy nem gondoskodik róluk, mint az apjuk? A gyermekek olyan apát szeretnének, aki gondoskodik róluk, aki szereti és ismeri őket, és ha kell, fegyelmez is.

– Vannak még más következmények is?

– Igen, azt hiszem, hogy sokak számára Isten nagyon messze van. A „Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy” megszólítást úgy értik, hogy: Isten jó messze, a mennyben lakik. Ugyanúgy, ahogy a földi apa is nagyon messze van. Ez pedig kihat az egyházra is – Isten talán ott van a templomban, de nem él az emberek

ben. És ez nincs jó hatással a gyülekezetünkre.

– Nagyon köszönöm a beszélgetést!

Helybéliekkel – akik között gyülekezethez tartozók és kívülállók is voltak – folytatott beszélgetéseim során három észrevétel került elő, amelyeket szeretnék Önökkel megosztani:

1. Társadalmi hatások

Egy burundi beszélgetőtársam a hiányzó apák hatását a nyíltság hiányában látja a családban. Hiányzik a nyíltság ahhoz, hogy olyan témákról beszélgessenek, mint például a szexualitás. Ezt az is nehezíti, hogy a kelet-afrikai országokban a kultúra olyan szegyenérzetet alakított ki, amely tiltja a szexualitásról folytatott beszélgetést.

További következmény a felelősségvállalástól való félelem. Valaki azt mondta, el sem tudja képzelni, hogy megházasodjon. A szülei házassága nem adott jó példát, ezért inkább nem szeretne házasságban élni. Hiányzik a jó példa ahhoz, hogy a házasságtól, az apaságtól bármi jót reméljen. Egyedül nem sikerül legyőznie félelmeit.

2. Kultúra

Egy nő megállapította: – Ez van, ez a mi kultúránk. Nem is olyan rossz. – És valóban: ez van. Ilyen a kultúra, és ilyenek az emberek Burundiban. Jöngünk áll kárhozthatni, megváltoztatni? A mi rendszerünk talán jobb? Nálunk nem bukunk meg ugyanígy az apák? Nálunk nem vállal még kevesebb felelősséget a nagycsalád?

Igen is, meg nem is. Nekem az a fontos, hogy ne ítéljünk, és magunknak tegyük fel a kérdést, mit kíván tőlünk Isten. Nekem személy szerint azt jelenti, hogy legyen többet a fiammal, tanítsam, büntessem és dicsérjem őket. Nem szeretnék egy nap arra ébredni, hogy elmulasztottam a gyermekéveket és idegenné váltak számomra. Látva a viselkedésemet, talán mások is átgondolják eddigi véleményüket.

3. Gyülekezeti munka

A BAHO elnevezésű projektünk ezt a társadalmi hiányt próbálja pótolni. A projekt az utcagyerekek integrációját és a velük való foglalkozást szolgálja, olyan gyermekeknek segít, akiknek nincsen apjuk. Sok gyermekünk félárva vagy árva. Szüleik meghaltak a háborúban, AIDS-ben vagy más betegségben. De gyermekek nemcsak úgy válhatnak apátlanokká, ahogyan azt a

fentiekben leírtuk, hanem úgy is, hogy az apjuk nem törődik velük. Ez és más anglikán egyházi projektek (például az özvegyekkel való foglalkozás) abban segítenek, hogy ezeket a hiányokat pótolhassuk.

Stefan Hoffmann

Stefan és Tanja Hoffmann: három fiuk van. Stefan kommunikáci-

ós szakember és szociálpedagógus. Burundiba való kiutazása előtt a Liebenzelli Missziónál dolgozott. Tanja ergoterapeuta. A család 2008 júniusa óta van Bujumburában/Burundiban; a hat hónapos nyelvi és kulturális előkészítő után a BAHO (hátrányos helyzetű gyerekek és családok) nevű, utcagyerekek számára létesített projektben fognak dolgozni.

MALAWI

Apa nélküli társadalom

Négy férfi és négy nő – különböző társadalmi rétegekből és eltérő szociális háttérrel – érdeklődésre elmondta, hogy Malawi egyike azoknak az afrikai országoknak, ahol az apa nélküli társadalom problémája a legtöbb családban megmutatkozik. Veronika Urschitz összefoglalta nekünk a kérdésekre adott válaszokat:

Miért van olyan sok apa és férj nélküli család Malawiban?

– Sok férfi állandóan munka után jár, vagy más okból van úton, ezért nincs otthon a családjával. Néha kellemesebb életet találnak másutt, és nem térnek vissza a családjukhoz.

– A férfiak nem tudják, mit jelent a feleség és a gyermekek iránti felelősség, vagy nem akarják vállalni.

– Sok pár nincs összeházasodva, és ha jön a gyerek, a férfi faképnél hagyja a nőt.

– Az értékeket és a viselkedési szabályokat még mindig a hagyományos ünnepeken és vallási szertartásokon adják tovább, többnyire a falu vénei. Ezek sokszor elavult nézetek vagy hamis elképzelések a házassággal és a családdal kapcsolatban.

– Bizonyos területeken és törzsi csoportoknál többnejűség van, és a férfi mindig csak az egyik feleségénél van, a többi pedig magára marad.

– Sok férfi érzi úgy, hogy a házassága szexuálisan nem kielégítő, vagy annál erősebb a szexuális késztetése,

hogy egy asszony egyedül ki tudná elégíteni.

– Egyre gyakoribb, hogy azért hiányzik a férfi, mert korán meghalt. Sokszor az AIDS az oka a férj vagy mind a két szülő korai halálának. Ezért van Malawiban annyi árva gyermek.

– A matriarchális társadalomban a férfinak alárendelt szerepe van a családban.

Ezért nem is kapcsolódik bele igazán a családi életbe, mert sose tudhatja, hogy a felesége vagy annak a családja esetleg nem küldi-e el. Sok házasságot nagy gyorsan kötnek meg, így érthető, hogy hamar külön is válnak. Ebből senki se csinál nagy ügyet. (Magyarázatképpen: A Malawiban élő 12 törzsi csoport többségénél olyan a szociális struktúra, amely a feleség családját veszi alapul. Az örökösödés, a családon belüli felelősség, a lakhely stb. e szerint alakul. Például a férfi költözik az asszony falujába. A házások gyakran erősebben kötődnek ahhoz a családhoz, ahonnet származnak, és nagyobb a felelősségérzetük iránta, mint a házastársuk iránt. A gyerekek neveléséért nem az apa, hanem az anya férfitestvére felelős. Ha az anya meghal, a gyerekeket nem az apa, hanem az anya családja neveli fel.)

– Mindez főleg Malawi déli vidékein van így. Az északi országrészben a házasságkötés nagy kiadás-sal jár. A férfinak menyasszonypénzt

kell fizetni, ami sokszor nagy anyagi megterhelést jelent. Ezért nem is házasodnak olyan gyorsan az emberek. A férfinak először meg kell keresni a „feleségre valót”, és takarékoskodnia kell. Egy „jó” feleség belekerül legalább öt-hat tehénbe, gyakran még ennél is többbe. Itt a nő költözik a férjhez. Ezzel a nagycsalád problémája, amely délen erősen befolyásolja a házasságot, északon elrendeződik.

Malawi északi részén, ahol a társadalmi struktúrák a férfi családjához igazodnak (patriarchátus), még több ép család van, mint délen, ahol a férfi a matriarchális szociális struktúra miatt nehezebb helyzetben van. Hogy van ez a ti környezetetekben?

– Azt hiszem, Malawiban a családoknak legfeljebb 30 százaléka az ép, teljes család.

– Nem! Túl nagy számot mondtál! Talán 15-20 százalék lehet. Sok családban az anya egyedül neveli a gyermekeit.

Szerintetek mindez milyen hatással van az érintett nők életére?

– A nők szinte semmire sem mennek egyedül. Ez elkezdődik már a mindennapi munkáknál. Normális esetben a férfi építi fel a házat a család számára. De hol lakjon a nő és a gyermekei, ha a férfi már nincs sehol? Vagy ki épít akkor nekik házat? A föld megművelésében mind a ketten

részt vesznek, de ha nincs férfi, aki a mezei munka nagyobb részét magára vállalja, az asszony csak kisebb darab földet tud megművelni, és a termés, amit betakarít, nem lesz elég.

– Sok asszony nem tudja úgy el látni a gyermekeit, ahogyan kelle ne. A ruha, az enivaló, az iskolai egyenruha – minden pénzbe kerül. Némelyik asszony kézműiparral próbálkozik. Mások nem látnak semmi kiutat, és önmagukat árulják pénzért férfiaknak.

– A nők nem tudják egyedül hordozni a felelősséget, ezért újabb teher szakad emiatt a nagycsalád nyakába. A nők ilyen esetben hazaköltöznek családjukhoz, vagy pedig gyermekeiket küldik a nagyszülőkhöz vagy a nagybácsihoz, hogy gondoskodjanak róluk. Gyakran három-négy különféle helyen nőnek fel a gyermekek.

Mi lesz azokkal a gyerekekkel, akik apa nélkül nőnek fel?

– Ezek a gyerekek általában nem járnak iskolába, vagy pedig abba kell, hogy hagyják a tanulást, mert nincs elég pénz a magasabb szintű iskolában szükséges ruhákra és a tandíjra.

– Az apai felelősség gyorsan átterhelődik az idősebb gyermekekre, még mielőtt felnőttek volna ehhez a feladathoz (a család ellátása, felelősségvállalás a fiatalabb testvérekért, házépítés).

– Az ilyen gyerekek közül sokan korán házasságra kényszerülnek. A fiúk sosem tanulták meg azt, hogyan kell viselkednie egy apának, és hogy mit jelent felvállalni a felelősséget. Úgy gondolják, hogy az apa dolga kizárólag a gyermeknemzés. Utána odébbállnak, és az asszony magára marad a felelősséggel. A gyerekek anélkül nőnek fel, hogy apai szeretetet kapnának, és azt sem tudják, milyen a jó kapcsolat férfi és nő között. Azt hiszik, hogy az a normális, ha csak az egyik szülő neveli a gyerekeket, mert így tapasztalták, és a társadalomban mindenütt ezt látják. Így ismétlődik meg a probléma újra és újra.

– Malawiban a férfi és nő közötti munkamegosztás sokkal egyértelműbb, mint nálatok, európaiaknál. Egy olyan fiú, akinek nincs apaképe, gyakran nem is tud úgy viselkedni, ahogy egy „igazi” fiúnak kellene. Ha csak az anyja nevelte, akkor hajlamos arra, hogy azt végezze szívesen, ami tulajdonképpen jellemzően női munka. Ezért aztán a többi fiú kineveti, és ez a valóban rossz számára. Ugyanakkor az anya sem tud a fiúhoz olyan nyíltan közeledni, mert fiú, és a fiúknak, férfiaknak már a társadalmi szerepük.

– Gyakran megtörténik az is, hogy a távol levő apával fenyegetik a gyerekeket. Az anya ilyeneket mond: „Ha nem fogadsz szót, megmondom apádnak, idejön, és megver vagy összeszid”. Így aztán az apa féltelmes valakivé válik, és a gyerekek örülnek, hogy nincs velük.

– Igen, ez igaz, de amikor nagyobb lesznek, mégis csak felmerül bennük a kérdés, hogy ki az apjuk. Néha gyűlölet ébred bennük, amiért nem volt velük, és nem segített, hogy jobb legyen az életük.

– A fiúk nevelésébe tizenéves kortól fogva más férfiakat is bevonnak (nagybácsit, szomszédot), hogy rendreutasítsák és tanítsák őket, mivel akkorra megerősödnek, és anyjuk ellen fordulnak. Az anya marad alul a fiával szemben, mert fizikailag a fiú erősebb, és az apával való fenyegetőzés ebben az életkorban már nem használ.

– A nagyobb gyerekek gyakran térnek rossz útra, főleg a fiúk, hogy megkapják azt, amit gyerekkorukban nélkülöztek. Vannak, akik lopnak, vagy gyanús üzletekbe bonyolódnak, hogy legyen egyszer végre rádiójuk, biciklijük vagy szép ruhájuk és cipőjük. Sokan mindenféle ígérnek a lányoknak csak azért, hogy velük alhassanak. Ha viszont a lány teherbe esik, semmilyen felelősséget nem vállalnak. Ez hozzájárul az AIDS terjedéséhez, és ahhoz, hogy sokan fiatalon meghalnak. **Köszönöm az őszinte beszélgetést!**

Természetesen azért Malawiban is vannak ép családok, létezik boldog és gazdagító családi élet. A szemünk előtt zajlik, és nagyon megragadott bennünket egyik munkatársunk, Dyson Tamari családi élete. Példaértékűen bánik a családjával. Sajnos azonban az a normálállapot, ami a beszélgetésből kiderült, és ez nagy nyomorúságot jelent.

Malawiban a gyerekek élete rossz körforgásban zajlik, amiből saját maguk aligha tudnak kitörni. Szeretnénk segíteni abban, hogy a malawi gyerekeknek és fiataloknak igazi reménységük legyen, és perspektíva nyíljon meg előttük egy jobb jövőre. Ezért szociális-missziói munkánk során az Ubwenzi-projektben nagy súlyt helyezünk általánosságban véve az árva, gyermek és ifjúsági programokra. Támogatni kell a családokat, hogy jobban tudjanak gondoskodni a gyermekeikről. Az oktatási lehetőségeket is javítani kell. A tizenéveseknek és a fiataloknak megbízható eligazítást kell kapniuk Isten Igéjéből, és azt kell tapasztalniuk, hogy munkatársainkhoz mindig fordulhatnak, tőlük megkapják azt a hűséges támogatást, amit a családjukban nélkülöznek. Kiváltképpen pedig azt reméljük, hogy a gyerekek Istenben Atyjukra találjanak, aki nem hagyja őket cserben, és nem fenyegetőzik velük, hanem atyai indulattal szereti és értékeli őket, még ha mást is mondanak szociális körülményeik.

Veronika Urschitz

Johannes és Veronika Urschitznak egy kislánya van. Johannes osztrák misszionárius-család gyermekeként nőtt fel Pápua Új-Guineában. A Liebenzelli Misszió teológiai szemináriumának elvégzése előtt géplakatos, Veronika nevelőnő volt. A Liebenzelli Misszió osztrák ága küldte ki őket Malawiba 1996 decemberében. A nyelvtanulást követően a belföldi gyülekezeti szövetségnél ifjúsági munkát végeztek, most pedig AIDS-árvák között dolgoznak.

Amire egy gyermeknek szüksége van

„Az életet az apámtól kaptam, de *tőle* tanultam meg, hogyan kell jól és helyesen élni.” Ezeket a szavakat Nagy Sándor mondta. A *tőle* Arisztotelész volt, tanítója és nevelője, a híres görög tudós és filozófus. Nagy Sándor apja Macedónia királya volt. Fülöp király Arisztotelészt fia nevelőjének hívta meg Pellába, az akkori fővárosba. Csak négy évig nevelhette Sándort, de ez elég volt neki. Arisztotelész olyan fontos tudajdonságokat plántált a szívébe, mint a bátorság, a nagylelkűség, a hűség, a tudomány szeretete stb.

Elmondhatná rólam a gyermekem, hogy tőlem tanulta, hogyan kell jól és helyesen élni? Az apák nagy felelősséget viselnek a gyermekeikért, aminek tudatában is vannak. Élettel ajándékozzák meg gyermekeiket és gyakran elfelejtik, hogy többre lenne szükség: a szeretetükre, az idejükre, a rokonszenvükre és a figyelmükre.

Mint misszionárius Oroszországban újra és újra azt látom, milyen keveset törődnek az apák saját gyermekeik nevelésével. A legjobb közmondások is keveset érnek: „Az igazi apa nemcsak az életet adta neked, hanem fel is nevelt.” Az orosz asszonyokat gyakran túlterheli a nagy feladat, de a férfiaknak pénzt „kell” keresniük. Már a hagyományos családokban is

csékély szerepe van az apának. Maga Pál apostol is arra emlékezteti őket az Efezusbeliekhez írt levél 6. fejezetének 4. versében, milyen fontos gyermekeik nevelése: „Ti apák pedig ne ingereljétek gyermekeiteket, hanem neveljétek az Úr tanítása szerint fegyellemmel és intéssel.” Legtöbbjük azonban sem a Bibliára, sem a gyermekére nem figyel.

Óvodákban és iskolákban sok egyedülálló, gyermekeit egyedül nevelő anyával találkozunk. Sok gyerek apa nélkül nő fel. Oroszországban minden harmadik gyerek házasságon kívül születik, sőt, a falvakban minden második. Mivel a gyerekeket gyakran elhanyagolják, nem csoda, hogy sok az utcagyerek. A nevelőotthonok is zsúfolásig megteltek. Itt a zsolttáros szavaira gondolhatunk: „Ha apám, anyám elhagyna is, az Úr magához fogad engem” (Zsoltár 27,10).

Sok gyereknek nincs apja, mégis mindegyik apát szeretne. Gyakran látogatok különböző gyermekotthonokat. Segítek, ahol tudok. A kisgyerekek folyton apának szólítanak. Jól elvannak látva élelemmel és az élethez nélkülözhetetlen holmikkal, ám valami nagyon fontos hiányzik – a szülei. Ezért üdvözlnek minden nőt mama és minden férfit papa felkiáltással, mintha az anyukájuk vagy az apuká-

juk érkezett volna meg. Nem ismerik saját szüleiket, de nagy vágy él bennük utánuk.

Sosem fogom elfelejteni a következő jelenetet: Németországból ismét adomány érkezett a gyermekotthonnak. Én közvetítőként mentem oda, ahol rövid ideig beszélgettem és játszottam egy kisfiúval. A gyerek négy éves volt. Amikor menni akartam, átölelt és így kérte: – Hazaviszel és leszel az apukám? – Az eset mélyen megrázott. Ez a kisgyerek apukát akart. Nem tudtam elvinni, hiszen négy saját fiam van. Ám újra tudatosult bennem, mennyire fontos az apai felelősség. Szeretném, ha a gyermekeim mindenekelőtt azt tanulnák meg tőlem, hogyan szeressük Jézust és a másik embert, és hogy éljünk „jól és helyesen”.

Waldemar Jesse

Waldemar és Katharina Jesse. Mindketten Kazahsztánban születtek, nőttek fel, később Németországba költöztek. Waldemar a Liebenzelli Teológiai Szeminárium elvégzése előtt mint kereskedő, Katharina mint ápolónő dolgozott. Négy gyermekük van és 2001. január óta Oroszországban csoportvezetőként és gyülekezetépítésben tevékenykednek.

FRANCIAORSZÁG

Amikor hiányzik az apa

Franciaországban kereken 2,1 millió egyedülálló szülő él, vagyis minden ötödik családban csak az egyik szülő neveli gyermekét. Az esetek 85 százalékában az anyának ítélrik a gyerekeket, ezért főleg az ő gondja a nevelés. Sok egyedülálló anya tart attól, hogy gyermekének rossz anyja lesz. (Az adatok a 2008. január 1-jei Inseeből valók.)

„Az édesapa tehát a gyermek része, aki nélkül nem képes jól fejlődni. Az apa létezése fontos, és ha hiányzik, az édesanyának kell a

családfő szerepét is betölteni.”

Egyes édesanyáknak jó viszonyuk van a gyermekek nagyszülei-vel, ezért a nagyapa némiképpen pótolni tudja a hiányzó édesapát.

A szülők általában együtt gyakorolják szülői tekintélyüket és vállalják feladataikat. Az egyedülálló szülőknél azonban csak egy ember szavának van súlya. Ha az édesanya idegesen vagy fáradtan érkezik haza a munkából, nehezére esik érvényesíteni akaratát úgy, hogy ne használják ki. Alkalmanként hasznos lehet egy harmadik személy,

aki a nehéz gyermekkel beszél.

Előfordulhat az is, hogy az idősebb gyermekek megpróbálják átvenni az „apa”-szerepet.

Az apával való rossz kapcsolat vagy az apa hiánya olyan következményekkel járhat, hogy a gyermek nehezen tudja megérteni, felfogni a szerető Isten létezését és lényét. Ha az apa egy másik nő miatt hagyta el az anyát, a gyermek nem könnyen tud hinni egy olyan Istenben, aki apaként jót akar neki. Az elvált anyák „a maguk urai”, így mindent

maguk döntenek el, ezért előbb meg kell tanulniuk, hogy Isten akaratát keressék, elismerjék a Biblia tekintélyét, és figyelembe vegyék a gyülekezet elöljárói valamint a vezetők véleményét.

Az egyedülálló szülők nevelési segélyként bizonyos pénzösszeget kapnak a gyermekpénztártól. Ez a támogatás azonban természetesen kiesik, ha az édesanya újra férjhez megy, vagy ha hivatalosan együtt él egy másik férfival. Ezért sokan előnyben részesítik az egyedülálló szülő státuszát akkor is, ha új partnert találtak.

Mit élünk meg a gyülekezetben?

Gyülekezetünkben az egyedülálló anyák elsősorban Afrikából jönnek. Leggyakrabban az édesapa (aki nem házasodott össze az anyával) Párizsban talált munkát, és ritkán, csak hétvégén jár haza. Az a benyomásunk, hogy az afrikai kultúrákban az édesanya egyértelműen egyedül neveli fel a gyerekeket. Az apák gyakran hiányoznak, így a nagybácsik, az idősebb fiútestvérek vagy más férfiak helyettesítik őket, utasítják rendre a gyerekeket és intézkednek a nevelés ügyében. Ez náluk teljesen természetes.

Egy kongói nő jár néhány éve a gyülekezetünkbe három gyermekével együtt, és 2007 novemberében megkeresztelkedett. A gyermekek apját kiutasították Franciaországból, mert nem kapott tartózkodási engedélyt. Eddig nem tudtak összeházasodni, az esküvő folyamatosan megghiúsult a Franciaország és Kongó közti bürokrácia útvesztői miatt. Míg az édesapa Párizsban lakott és dolgozott, a gyerekek nyaranta gyakran meglátogatták néhány napra. Ez most teljes egészében hiányzik. Most édesapjuk nélkül kell élniük. A legidősebb gyerek új életet kezdett Jézussal. Csak imádkozni tudunk értük, bátorítjuk, és megpróbálunk családias légkört teremteni a gyülekezetben. Alkalmanként meghívjuk a gyerekeket egy délutánra az otthonunkba. Szívesen játszanak a mi gyerekeinkkel.

L-nének négy fia van. A legidősebb tizenkét éves. Az asszony na-

ponta keményen dolgozik, hogy gyermekei ellátásáról gondoskodhasson. Afrikából származik, és nem tudjuk, ki a gyerekek apja. Néha meglátogatja őt egy férfi. Az ő kultúrájukban valamilyen formában az egész család gyakorolhatja rendelkezési jogát a gyerekek fölött. L-né gyakran egyedül küldi a gyerekeit istentiszteletre, hogy kipihenhesse magát.

Egyeseknek ez úgy tűnhet, hogy csak kihasználja a helyzetet, ingyenes vasárnapi gyerekvigyázásra használja az istentiszteletet. Ám a gyerekek így kapcsolatba kerülnek az evangéliummal. Úgy tűnik, az is jót tesz nekik, hogy időnként egy-egy férfi hangját hallhatják (ezúttal a gyülekezet vezetője), aki irányt mutat nekik.

Évekkel ezelőtt megkérdezte egy édesanya, hogy újszülött gyermekét az istentiszteleten megáldanánk-e. Nagyon szívesen tettük. Valójában meglepett, hogy a gyerek édesapja nem jött el az alkalomra. A család jelenleg Párizsban él.

Vagy eszembe jut egy férfi, aki a gyülekezetünkbe jár, és csak néhány éve hívő. Megtérése előtt volt egy kapcsolata, amelyből két gyermek született. A nő nem engedi meg, hogy gyermekeit rendszeresen lássa. Hívő keresztyénként természetesen arra törekszik, hogy gyermekeinek bibliai elveket tanítson, de vállalkozása igen nehéznek bizonyul, mivel az édesanya ellenzi. Így mindkét gyermeke az édesanyja és annak szülei befolyása alatt nő fel.

Van egy másik jelenség is. Két családapa néhány éve Afrikából érkezett Franciaországba továbbképzésre. Kezdetben rendkívül nehéz volt nekik, hogy elszakadtak feleségüktől és gyerekeiktől. Ám az segített nekik a távollétet elviselni, hogy el akarták végezni a továbbképzést. Gondoskodtak arról, hogy feleségük és gyermekeik Afrikában a lehető legjobb ellátásban részesüljenek.

Mit tehetünk ezekért az emberekért?

A gyerekeket elhozzuk istentiszteletre, és a családokat is meg-

hívjuk velük együtt. A gyermekek számára fontos alkalmak a vasárnapi iskola, a gyermekmegőrző és a cserkészcsapat.

Egyik nap Szeji, egy nigériai egyetemista hívott fel:

– Kölcsön tudnátok adni egy gyerekülést? A menhelyre egy hölgy érkezett a fiával, csak angolul beszél és Nigériából jött, mint én is. Szeretném őket elhozni az autómmal istentiszteletre.

Természetesen szívesen kölcsönadtuk a gyerekülést. Így jött el Martini édesanyjával együtt a gyülekezetbe. Édesanyja ugyan ritkábban jár, de Martini mindig szívesen van közöttünk, és a cserkészcsapatnak is tagja. Jól megtanult franciául, és tudja, hogy Jézus meghalt a bűneiért. Mostanában nagyon hűségesen imádkozik azért, hogy Jézus segítsen csendben maradnia, és hogy ne kövessen el olyan sok butaságot.

Minden gyermekét egyedül nevelő anya Hágárra, Sára szolgálólányára emlékeztet, akit Ábrahám elküldött, és aki a pusztában találkozott Istennel. „Te vagy a látomás Istene, az Isten, aki lát engem.” Azt élhetik meg az egyedülálló édesanyák és az apa nélkül nevelkedő gyerekek, hogy Isten a pusztához hasonló helyzetekben, készenlétben tartja a vizet és atyaként gondoskodik róluk. Hágár története elsősorban a LÁTÁSÉRŐL szól. Hágár nem akar hallást látni, és Isten kinyitja a szemét, hogy meglássa az életet.

Hágárt akarata ellenére kergették el. Sok asszonynál gyakran az a benyomásunk, hogy a válásokat ártatlanul szenvedik el. Hágár attól félt, hogy kisfiával együtt szomjan hal. A teljes beletörődés és a félelem vakká tette őket, de Isten felnyitotta a szemüket, és nemcsak vizet kaptak a pusztában, hanem ígéretet és feladatot is. A történet másodsorban az ÜLÉSÉRŐL és a FELKELÉSÉRŐL szól. Az 1MÓZES 21,18-ban Isten megparancsolja Hágárnak, hogy keljen fel és fogja kézen a gyermeket. „Öleld át!” Ez azt jelenti, hogy a kezded szilárdan rajta legyen, bátorítsd, legyél erős támasza és vezetője.

Harmadszor a HALLÁSÉRŐL

szól: Isten meghallja Izmaél kiáltását. Hágár meghallja, amikor az Úr angyala beszél hozzá. Isten a kitaszított Hágárnak új jövőt ad. Arra bátorítja, hogy továbbra is lássa el anyai kötelességét. Gyermek szol-

gálatában keze megerősödik, és miközben azon igyekszik, hogy megmentse gyermekét, saját magát is megmenti.

Peter és Sigrun Rapp

Peter és Sigrun Rapp, öt fiúgyermek szülei, a Liebenzelli Teológiai Szeminárium elvégzése előtt rendőrként dolgoztak. 1991 óta Franciaországban élnek, a nyelv elsajátítását követően Alençonban gyülekezet alapításban tevékenykednek.

NÉMETORSZÁG

Hol bujkálnak a férfiak?

Gyermekmunka és a férfiak – gyakran ellentmondásnak tűnik, pedig bár nem szándékosan van így, mégis ez a való helyzet.

Mint gyermekmisszionárius, munkám során egész Németországban sok tapasztalatot szerzek a gyermekmunkáról és a helyi munkatársakkal kapcsolatosan. Nagyon sokoldalú munka, aminél nem lehet és nem szabad összehasonlításokat végezni. Minden helynek megvannak a maga sajátosságai, előnyei és különlegességei. Az egyik héten bortermelő vidéken járok, majd a zord havasi legelőn, hogy utána a Fekete-erdőbe utazzam. Minden helynek megvan a maga története és jellegzetessége. De mindenhol feltűnik, és kifejezetten aggaszt, hogy a gyermekmunkában nincsenek férfiak. Természetesen vannak kivételek, de az általam ismert gyülekezetek több mint 80%-ánál a következő problémát állapítom meg: vannak ugyan férfiak, de nincs idejük a gyermekekre, hogy példát mutassanak vagy beszélgetőtársaik legyenek. Az alábbiakban néhány tapasztalatot szeretnék ismertetni és olyan érveket felsorakoztatni, amelyek véleményem szerint segíthetnének, hogy a férfiak aktívan részt vegyenek a gyermekmunkában és felismerjék, hogy hazánkban milyen nagy szükségük van fiúknak és lányoknak egyaránt férfiakra ezen a területen is.

Sok gyermeket főleg az anyák gondoznak, vigyáznak rájuk és anyáskodnak felettük. A legtöbb gyermeknél előtti felkészítő gyűlésen én vagyok az egyedüli férfi. A gyermekheteken magam is tapasztalom, hogy sok fiúnak arra az

időre gyakran én vagyok a pótapukája, akin csüng. Hol vannak azok a férfiak, akiknek idejük lenne a gyermekekre (elsősorban a fiúkra), akik példát mutatnak a fiúknak, hogy mit jelent ma férfinak lenni? Hol vannak a férfiak?

A probléma társadalmi szintű, ami ellen legalább a gyülekezetekben tenni kellene. A gyermekek az óvodától az általános iskoláig gyakran csak nőkkel találkoznak. Itt kell megjegyezni, hogy nincs semmi kifogásom a nők ellen, sőt, munkájukat nagyra értékelem. De világosan kell látnunk, hol hiányoznak a férfiak, és nekünk, férfiaknak komolyan kellene vennünk felelősségünket.

„Nincs időm! Olyan sok a munkám, és utána már erőm, kedvem sincs, hogy gyermekeimmel vagy pláne más gyülekezeti gyermekekkel foglalkozzam.” Véleményem szerint ez csak kifogás. Nekem ez fontosság kérdése, a saját gyermekeimnél is. Ha őszinte vagyok, én is előbb magammal szeretnék törődni, ha végre van egy kis szabadidőm. Ez is fontos és megvan a létjogosultsága, de mégis erőt veszek magamon, hogy a gyermekeimmel lehessenek.

Egy további probléma az, hogy a férfiakra gyakran vezetőségekben és gyülekezeti bizottságokban van szükség, és a végeláthatatlan ülések miatt majdnem elvesztik a kapcsolatot az emberekkel. Minden férfi gondolkodásának és cselekedeteinek jót tenne a gyermekmunka. Miért nem jönnek a férfiak? Talán azt hiszik, hogy a gyermekmunka nem is olyan fontos? Azt gondolják, hogy Isten „nagyobb” feladatra hív-

ta el őket? Nincs szebb a gyermekek kacagásánál! Hol vannak a velük, örömmel játszó férfiak? Főképpen hol vannak azok a férfiak, akiknek van idejük? Az idő a legnagyobb, ám a legjobb áldozat is, amit a gyermekeinkért hozhatunk. Ilyenkor a gyermekeink jövőjébe fektetünk be.

A gyermekeknek szükségük van a férfiakra – a férfiaknak szükségük van a gyermekekre

Mind a fiúknak, mind a lányoknak szükségük van ránk, férfiakra beszélgetőtársként és példaképként, akitől láthatják, mit jelent férfinak lenni, vagy hogyan kell egy férfival bánni. A gyermekek között az ember újra felismeri az élet lényeges dolgait, azt, milyen fontos, hogy szeressék. Milyen fontos az életben védelmet, védettséget és örömet tapasztalni.

A Biblia arról beszél, hogy a jövő nemzedéknek Isten hatalmas dolgait kellene elmondanunk. Hogyan fogunk hozzá? Valaki egyszer megállapította: „Életünk hangosabban beszél, mint a szavaink”. Ha mi, férfiak megosztjuk az életünket a gyermekekkel, akkor ők is megtanulják, kicsoda Isten, hogyan lehet vele együtt élni és milyen nagyon szeret bennünket.

A kérdés az, hogy élek előttük. Hogyan élsz előttük? A német gyermekek férfi példakép után vágynak, akiben felfedezhetik, mit jelent, ha Isten az Atyánk és mit jelent rendes, Isten akarata szerinti életet élni. Vállaljuk a feladatot?

*Daniel Sowa,
gyermek- és ifjúsági referens*

Apa és mégsem apa

Apa nélküli társadalom – erről egy barátom jut eszembe. Nemrég elmesélte, milyen volt az élete régebben. Tényleg van olyan, hogy valaki apa, és mégsem az. Ecuadorban sok család számára – még ha kicsit másképp is, de hasonlóan – sajnos hétköznapi valóság ez a történet. Pato barátom ilyen apa volt:

Pato, hol nőttél föl?

Ibarrában születtem, a város szívében, és ott is nőttem fel.

Mesélnél egy kicsit arról, milyen volt az a család, ahol nevelkedtél?

Nyolcadik voltam családjunk tizenkét gyermeke közül. Apám ácsként és cipészként dolgozott. Anyám különböző munkákat vállalt, többnyire házakhoz járt el a házimunkában segíteni, hogy több pénzhez jussunk. Mivel apám alkoholista volt, és szinte minden nap ivott, sehogy sem jöttünk ki a pénzből. Nagyon szegények voltunk. Az ivászat vitte a sírba is, amikor körülbelül nyolc éves voltam.

Milyen volt a tinédzserkorod?

A hatodik osztályig olyan fiúcska voltam, mint a többi. Tizenkét évesen aztán az iskolában megittam az első üveg alkoholt. Ezután Ibarra utcáin töltöttem az időm nagy részét, ittam a barátaimmal, és drogoztam. Ehhez törvénytelen módon szereztünk pénzt, loptunk, megtámadtunk embereket, és más bűnös utakon szedtük össze a kábítószerre és alkoholra valót.

Ma házas ember vagy. Hogyan ismerkedtél meg Marival, a feleségeddel?

Tizenéves koromban egy nagynénem magával vitt a piacra, hogy egy kis standnál építőanyagot és háztartási cikkeket áruljak. Mari anyukájának pár méterrel arrébb volt a standja. Mari mindig vele jött, és segített neki. Így gyakran találkoztunk. Azonnal tudtam, hogy ő álma-

im asszonya. Hamarosan összebarátkoztunk, de a múltamat nem ismertem. Barátságunk és jegyességünk hét éve alatt Marinak feltűnt, hogy kábítószerrezek. Ennek ellenére összeházasodtunk. Ekkor én 28 éves voltam, Mari 22. Két évvel később megszületett első kislányunk, másfél évvel később a második is.

Milyen volt a lányaid veled való kapcsolata?

A lányaim féltek tőlem. Nem szerettek, és nem tiszteltek, mivel mindig részegen vagy bekábítószerre mentem haza. Ebben az állapotomban sok mindent tönkretettem a házában, és veszekedtem a feleséggel. Ennek az lett a következménye, hogy a gyerekeim elbújtak előlem.

Hogyan változott meg a helyzet?

Öt évvel ezelőtt megismertem Jézus Krisztust.

Elmondanád, hogyan történt ez?

Akkoriban házaló textil-kereskedőként dolgoztam. Egy napon egy keresztyénhez kopogtattam be. Azonnal kitűnt, hogy jól megértjük egymást, és barátok lettünk. Elmondta, hogy van Isten, aki szeret, és meg tud szabadítani a nehézségeimből. Már régóta kerestem az igazságot és a segítséget, de addig semmit nem találtam. Soha nem gondoltam volna, hogy be kellene látnom, hogy bűnös vagyok. A barátom azt mondta, hogy csak Jézus tud segíteni rajtam, és Ő tud kihúzni abból a mocsárból, amiben vagyok. Ezt akartam.

A feleségem ugyanekkor a Jehova tanúinál kereste az igazságot, de nem találta meg. Amikor a barátomtól hazakereszttem, és elmondtam Marinak, hogy megtaláltam az igazságot, kételei voltak. Hányszor próbáltam már megjavulni, és mindig visszaestem. De ezúttal másként történt. Lassanként Mari is meglátta, hogy tényleg változás kezdődött. Együtt olvastuk a Bibliát. Ő továbbra is a Jehova tanúhoz járt, én pedig megittam a maga-

mét. De a kitartó bibliaolvasás során egyre jobban megismertük Istent, és fokozatosan letettük a rossz szokásainkat. Különösen nekem esett ez nehezemre. De már két éve száraz vagyok, és követem Jézust. Feleségem otthagyta a Jehova tanút, és ő is megtért.

Miben változott meg a gyermekeiddel való kapcsolatod?

Mivel Jézus munkálkodott az életemben, sok minden megváltozott. Régebben inkább az érdekelt, hogy mit ihatok, és hogyan juthatok a következő adag kábítószerhez. Amikor otthon voltam, részeg voltam vagy aludtam. Most éber vagyok, és a családommal törődöm. A családi életünk alapjaiban változott meg. Most mindannyian Istent akarjuk követni. Viszont nem egy csapásra változott meg minden, csak fokozatosan épültek fel a kapcsolatok. A gyerekeim látták, hogy megváltoztam. Nagy erőfeszítésembe került, hogy a gyerekeimre figyeljek és szeressem őket, de most már szívesen jönnek hozzám. Azáltal, hogy nem iszom, sokkal több dolgot látok meg. Most együtt próbálunk Isten útján járni. A közös bibliaolvasás nagyon fontos számunkra. Isten megmutatta nekem, hogy családfőnek kell lennem, szeretnem kell a családomat, és gondját viselni. Most már tudom, mit jelent ez.

Érezted-e már úgy néha, hogy szívesen visszatérnél?

Vissza? Soha az életben! De azért elő-elő jön a kísértés, hogy újra megigyak egy üveg sört. Nem mindig könnyű. De a Szentlélek megmutatja, hogy le tudok mondani róla, és segít ebben. Semmiképpen sem akarom Isten és a családom szeretetét ismét kockára tenni. Ez lenne számomra a legborzasztóbb!

Megkérdezem még Pato lányát, hogyan élte meg ő ezt az egészet. Majdnem sírva meséli el, milyen nehéz volt neki mindez. „Apám mindig nagyon

későn járt haza. Néha haza se jött. Amikor pedig hazajött, leginkább veszekedett anyámmal, és verte őt. Fáj az látni, ahogy anyát veri. Mindannyian féltünk tőle. Számomra ő sohasem volt apa.” – „És most mi a helyzet?” – kérdezem. – „Most törődik velünk, gondoskodik rólunk, velünk van. Most tényleg van apám.” Mosoly su-

han át az arcán. Öt perccel később már bolondozik az apjával, aki megcsiklandozza, és mindketten jót nevetnek.

Daniel Sick

Daniel és Dana Sick: öt gyermekük van. Daniel a Liebenzelli Misszió Teológiai Szemináriumának elvégzése előtt ács volt, Dana

idegen nyelvi asszisztens és fordító Bad Liebenzellben, a Nemzetközi Liebenzelli Misszió (LMI) irodájában (1995–2002.). 2002-től 2006-ig Yapon (Mikronézia) végeztek gyülekezeti munkát, 2007 októbere óta vannak Ecuadorban, a nyelvtanulást követően valószínűleg gyülekezeti munkában fognak részt venni.

TAJVAN

A visszakapott édesapa

Egy különleges nap jut eszembe, ha a Li család fotójára pillantok. November 16-án keresztelkedett meg Li úr a taicsungi Hsiao-csen gyülekezetben. Arról, hogy hogyan került erre sor, milyen nehézségekkel kellett megküzdeni, és mindez milyen változásokat hozott, hadd mondják el ők maguk.

A régi élet

Li úr elmesélte, hogy az a cég, amelyiknél dolgozott, Tajvanról Kínába helyezte át a cipőgyártását. 1988-ban küldték először Kantonba, hogy egy új gyár építkezését felügyelje. 1989-től aztán állandó menedzseri állást kapott ott. Ugyanebben az évben volt az esküvője is. Ettől kedve már csak szabálytalan időközönként utazott Tajvanba. Évente egyszer a felesége látogatta meg. Ezen kívül csak telefonon tudták tartani a kapcsolatot.

Tulajdonképpen nem is volt ideje a feleségére. Nagyon fárasztó volt a munkája ott, Kínában. Napi legkevesebb kilenc órát dolgozott a cégnél. Utána még az üzleti partnerekkel és a vevőkkel kellett a kapcsolatot ápolnia. Ez azt jelentette, hogy el kellett mennie velük inni.

„Ha hazajött Tajvanra, mindig nagyon kevés időt töltött itthon”, mesélte a felesége és a gyermekei. „Gyakran eljárt szórakozni a régebbi barátaival.” Gyermekeik születésekor, akik ma már 18 és 13 évesek, egy-egy hetet töltött Tajvanon. Feleségének nagyon nehéz időszak volt ez. Mindent egyedül kellett eldöntenie, és senkivel se tudott beszélni a gondjairól. Telefonon se tudott a férjével a tulajdonképpeni problémák-

ról beszélni, mert Li úr kerülte a kényes témákat.

Volt még egy nagyon súlyos teher: Kínában született egy lánya egy másik nőtől. Eleinte titkolta, de a felesége később mégis megtudta. Ez mindent csak még jobban megnehezített. Li asszony mégsem akart elválni. Sajnos sok Kínában dolgozó tajvani férfinak van mellesleg egy „nénikéje”, ahogy ezt a kínai nyelvben kifejezik.

Li úr elismerte, hogy életvitelével hozzájárult ahhoz, hogy feleségével egyre inkább elidegenedjenek egymástól. A gyerekek – elmondásuk szerint – sokszor nélkülözték az apjukat. A fiú egyedül érezte magát, mert nem volt férfi a családban. A lány pedig gyakran irigyelte azokat a barátnőit, akik az apjukkal bármit megbeszélhettek, vagy akiket az apjuk egyszerűen csak átölelt.

A változás

Több dolog is szerepet játszott abban, hogy az apa megváltozott. A gyerekek szerint ez azóta van, hogy az édesanyjuk a Hsiao-csen gyülekezetben lett diakónus. Az édesanyjuk úgy gondolja, hogy azért is történt, mert az édesapa látta, hogy a többi gyerekhez képest a saját gyerekei mennyire jól érzik magukat, és milyen sokat fejlődnek a gyülekezetben. Az édesanya és a gyerekek fontosnak tartják azt is, hogy Li úrnak megbetegedett a szeme, ami a munkavégzését is erősen befolyásolta, és amitől megszabadult, amikor intenzíven imádkoztak érte. Ezután Li úr rendszeresen, minden második hónapban hazajött, és több időt töltött a család-

jával. Gyakran mentek együtt kirándulni, ami azonban később ritkábban volt lehetséges, amikor a gyerekeknek már több tanulnivalójuk volt. Li úr néha még főzött is valamit az egész családnak.

Az apa döntése

Li úr egyre nyitottabbá vált a kereszténység felé is. Amikor rövid szabadságra otthon tartózkodott, eljárt a Hsiao-csen gyülekezet istentiszteletre. Két évvel ezelőtt meg is akart keresztelkedni. De az első keresztelési időpontra nem kapott szabadságot a főnökétől. A második időpont előtt két nappal leégett a cég egy része. Nem sokkal később az egyik barátja sok pénzzel verte át. Kínában nem tudta feljelenteni, mert a tajvaniak ott nincsenek ehhez megfelelő jogi helyzetben. Nagy hirtelen Tajvanra utazott, de a barátjának egyetlen családtagját sem találta meg. Úgy tűnt, hogy az Ellenség meg akarja akadályozni, hogy Li úr megerősítse a döntését.

Ezért is lett olyan emlékezetes nap a november 16. Akkor végre sikerült! Végre az egész család eggyé vált hitben és életcélban. Li úrnak ugyan most is vissza kellett menni dolgozni Kínába, de felesége és gyermekei még mindig remélik, hogy Li úr Tajvanban dolgozhat hamarosan. Azt azonban látjuk, hogy milyen nagy változáson megy keresztül Li úr, és hogy a családja – ha egyelőre még csak részben is, de – visszakapta őt.

Siegfried és Marianne Ulmer

Siegfried Ulmer érettségi után a Liebenzelli Misszió teológiai szemináriumára járt, Marianne ápolónőnek tanult. 1979 óta szolgálnak Tajvanon. Először a

nyelvet tanulták, majd a gyülekezetalapító munkában vettek részt, utána pedig a Yu-Shan-Bibliaiskolában tanítottak, valamint továbbképzésen jártak az Egyesült

Államokban és Németországban. 2004 óta élnek újra Tajvanon. Csoportvezetők és munkatársak a Hsiao-csen gyülekezetben, és Kínába is tesznek látogatásokat.

PÁPUA ÚJ-GUINEA

Egy élet Istenért Visszaemlékezések Jakob Walterra

*Egy élet a világ urának.
Egy élet cserében azért,
ami igazán számít:
Egy élet Istennek! Csak neki!
Legyen ilyen az életem!*

Lukas Di Nunzio

Végre újra Nikszekben! A leszállás izgalmas volt, mert a leszállópálya tönkrement, a fűvet nem vágták le rendesen, elposványosodott a terület – mégis megint jól sikerült. Johannes Wäldevel a faluba mentünk. Johannes most járt itt először, de már sokat hallott Nikszekről.

Egy jól ápolt gazdaságnál (elismerem, talán inkább ősgermán tanyára hasonlít) **Rózával, egyik kedves ismerősünkkel találkoztunk, aki hűséges munkatárs, a kerületi női munka oszlopa.** Olyan arcot vágott, ami remekül illik az esős időhöz.

– Nem vagy jól? – kérdeztem. – Nem, nem érzi jól magát.

– Gyere már el hozzánk, akkor beszélgethetünk és imádkozhatunk – javasoltam, miközben azt gondoltam, hogy biztosan a férjével van gond. Szegény asszony! Évek óta hűséges munkatársunk, olyan ember, akire mindig számíthattunk.

Kora délután meg is érkezett és kiöntötte a szívét. Meglepődtem. Nem otthoni gondokkal küzdött, nem is az ősgermán tanyával vagy annak törzsfőnökével akadt baja, hanem idős misszionárius barátja váratlan halála billentette ki egyensúlyából.

– Mesélj nekem az utolsó napjairól! – kérlelt.

– Mondj el mindent, amit csak tudsz. Úgy szeretném hallani! Napok óta gyászolok, sírok és imádkozom idős misszionárius társam itt maradt feleségéért, Elisabethért.

Meghatódtam. Ez az asszony, akinek valóban éppen elég baja lehet, saját magát is sirathatná és sajnálhatná, arra a misszionáriusra gondolt, aki 20 éve köztük élt.

Elárasztottak az emlékek. Akkoriban fiatal feleségemmel álltam a nikszeki repülőtéren új német szandálomban, fehér zoknimban, a vizes fűben, és megállapítottam magamban:

– Érdekes lesz! Megérkeztünk a vadonba!

Senki sem várt egy szegényesen öltözött fickón kívül, aki nagyképpően rendőrnek nevezte magát. Akkoriban még el is hittem. A pidgin angol még idegen volt számomra.

Ezután azonban egy jármű közeledett, egyfajta „dinoszaurusz az autók között”. Teljesen elképedtünk! A semmiből ekkora fejlődés! Ne kérdezzenek, hogyan ért ide ez a valami, de az öreg misszionáriusok képesek voltak még csodát tenni! A benne ülő urak azonban még figyelemre méltóbbak voltak. Elnyűtten néztek ki, mint a jármű, meghatározhatatlan korúak (bár alig 10 évvel lehetek idősebbek nálam), borostásak voltak és cowboy kalapot viseltek... Szégyelltem a fehér zoknimat. A legnagyobb benyomást azonban az tette rám, aki szinte útonállóknak nézett ki. Jól ismertem jobb fotókról.

Jakob Walter volt, az egykori fekete-erdei erdész. A sok munka és a kemény mindennapok nyomot hagytak testvéreimen. Az áprilisi áradás nemrégiben elpusztította csodálatos állomáshelyét, és rengeteg munkába került, hogy mentse a menthetőt.

Akkoriban ismertem meg Jakobot igazán. Brigitte már korábban is ismerte otthonról, ahol egy évig az ifjúsági munkában vett részt, mutat-

ta a fiataloknak a Jézushoz vezető utat és példát mutatott a követésében. Jakob egyszerűen mindenhez értett: kitartó, szívós és szorgalmas volt a munkában, a pihenőnapokat alig ismerte. Remekül szót értett az emberekkel, ráadásul az itteni keveréknyelvet is beszélte (amit akkoriban lehetetlennek tartottam megtanulni). Szemmel láthatóan szeretete Jézust, és ezt minden alkalommal meg tudta értetni az emberekkel. Röviden, csak csodálkoztam és nagyon sokat tanultam tőle. Újdonság volt számomra például, hogy egy furcsa cementkeverékből mégis tartós betont hozott létre. Cementet nehéz beszerezni – ezt beláttam.

Egyszer cölöpöket vertünk be együtt, és Jakob valahogyan rosszor rossz helyen tartotta az ujját, én pedig már nem tudtam visszavenni a lendületből. Nagyot ütöttem a mutatóujjára a nagy kalapáccsal. Miután az eredményt villámgyorsan észleltem és az ujjam még nem dagadt meg, elhajítottam a kínzóeszközt és kezeket oldottam. Nem csodálkoztam volna, ha jól behúz egyet, de nem tette, pedig pár napig nem keveset szenvedett ügyetlenségem miatt.

Röviden, sokat tanultunk Jakobtól és Elisabeth-től. Miattuk jártunk gyakran Nikszekbe, és a szívünkbe zártuk az ottaniakat 20 hosszú éven keresztül. Néhány hetes megfeszített munkával biztosabb helyre költöztethettük át az állomás legfontosabb épületeit, és visszatértünk az ország déli részén fekvő első missziói állomásunkra.

Később szintén Jakob vezetett be minket a Dél-tengeri Evangélikumi Egyház gyülekezeti munkájába: először Rabaulban, majd a Fel-földön. Ott is sok és nehéz fizikai

munkát kellett végezni, Jakob azonban az emberekkel való bánásmódban, a gyülekezeti munkában, az új falvak és ültetvények felkeresésében, a tervezésben és mindenfajta missziós munkában megbecsült tanítómester volt.

Egyik vasárnap reggel összekaptunk. Én hamar túltettem magam a dolgon, Jakobnak azonban még ezután kellett prédikálnia.: „A te problémád!” – gondoltam magamban. Így is volt. Nem akarta így hirdetni Isten Igéjét, ezért a prédikációja előtt odajött hozzám, és a gyülekezet előtt bocsánatot kért. Cselekedete olyan mélyen megindított, hogy sohasem fogom elfelejteni. Igen, ilyen volt Jakob. Kemény is tudott lenni, de azután ismét együtt érzett az emberrel. Igazi testvér volt.

Itt ült egy fekete bőrű asszony olyan messzire Németországtól, mint sokan a Holdtól, és gyászolt egy elveszített testvért. Hogyan tudott ez a Fekete-erdőből származó, érzékeny és finom lelkű férfi teljesen másféle emberekre ilyen nagy benyomást tenni?

Másnap az egész Nikszek kerület megemlékező istentiszteletre gyűlt össze. Ezt látni kellett volna! Nem a szokványos, tisztesség kedvéért kipréselt műkönyvek hulltak, hanem igazi könnyek, gyászoló szívek, emberek, akik barátjukat, testvérüket és apjukat gyászolták.

Szumvariban, a kerület másik falujában – ahol még patakokból mossák az aranyat – egy napra felfüggesztették a jövedelmező tevékenységet. A kerti és az erdei munkákat is lemondták. Ehelyett megemlékező istentiszteletre gyűltünk össze, és az egész nap gyásszal és sírással telt.

Újra feltettem magamnak a kérdést: **hogyan tehetett egy fekete-erdei férfi ekkora benyomást teljesen más fából faragott emberekre? Mi volt a titka?**

Azt hiszem, az emberek könnyen megmondhatták volna: Jézus Krisztus kötötte őket össze. Jakob sok évvel ezelőtt találta meg a Megváltót a sötét Fekete-erdőben, vagy inkább: őt találta meg Jézus. Nem Jakob akarta, hanem Isten. Az Úrnak nagyobb terve volt vele, minthogy beleváló erdész, sikeres szállítási vállalkozó vagy akár helyi politikus legyen. Azt akarta, hogy áldást vigyen a világ másik végén élő embereknek. Ezért hívta a Liebenzelli Misszióba is, méghozzá először a saját akarat ellenére. Jakobnak azonban fontosabb volt Isten akarata a saját elképzeléseinél.

Élete korán véget ért, csak 61 évet élt! Senki sem számolt vele, csak az, akitől az elhívást kapta.

Milyen életet élt? Megérte? Azt hiszem, nagyon is megérte, és a helyi keresztyének hosszú dicshimnusz zengnének róla.

Sokkal fontosabb azonban, hogy élő Urunk nemcsak azért váltott meg bennünket, hogy boldogok lehessünk a mennyben, hanem terve van velünk, méghozzá nagyobb, mint valaha is képzelnénk. Áldását rajtunk keresztül szeretné továbbadni a föld végső határáig azoknak, akikkel magunktól nem lenne semmiféle kapcsolatunk. Így válik életünk túláradoan gazdaggá. Ezt Jakob teljes szívével így gondolta és élte. Ezt láttam az embereknél az elmúlt napokban. Igen, az élete bizonyágtevő élet volt: „Egy élet Istennek, csak neki! Legyen ilyen az életem!”

Jézus parancsa: – „Menjete el te-

hát, tegyetek tanítvánnyá minden népet!” – Jakob szolgálata óta sem változott. A jutalma sem! Az utóbbi napokban valamicskét láthattam a jutalomból. Másféle világban és kultúrában élő, hálás, szeretettől megindult emberszíveket. A mennyben még többet fogunk meglátni ebből, és senki nem bánja meg, aki követi a hívást.

Mi, pápua új-guineai misszionáriusok hálásak vagyunk Jakob életéért, szolgálataért és példájáért. Szomorú szívvel vettünk búcsút tőle.

Jézus eljöveteleig azonban tovább fogunk harcolni ott, ahol ő harcolt.

Ki áll be közénk? A háttér, a képzettség és a tudás nem fontos, csak a szíve égjen Jézusért és Pápua Új-Guinea erdőinek, mocsarainak és városainak egyszerű, néha kissé nehéz embereiért.

Gerhard és Brigitte Stamm

Gerhard és Brigitte Stamm: *A Liebenzelli Misszió teológiai szemináriumának elvégzése előtt Gerhard tisztviselő volt a vasútnál, Brigitte háztartásbeli és ápolónő, majd a Délnémet EC Szövetség vezető munkatársa. 1988 óta dolgoznak Pápua Új-Guineában. Eleinte gyülekezetépítő munkát végeztek és munkatársakat képeztek. 1999-től 2005-ig missziói szervezők voltak különböző protestáns gyülekezetek és szövetségek között. Az a céljuk, hogy helybéli misszionáriusokat képzítsenek fel Pápua Új-Guineán kívüli szolgálatra. Jelenleg a Szepek folyó vidékén dolgozó misszionárius csoportért felelősek.*

Külmissziói Híradó – a Nemzetközi Liebenzelli Misszió Molnár Mária Külmissziói Alapítványának lapja * Megjelenik évi hat számban. Az újságot térítésmentesen küldjük, külön kérésre a német nyelvű liebenzelli missziói lapokat is (Mission Weltweit és Go für Gott gyermeklap). * A Külmissziói Híradót a misszióra szánt adományokból tartjuk fenn és állítjuk elő.

Felelős kiadó: Sípos Alpár Szabolcs * Főszerkesztő: Előd Erika, Tel.: 06 1 326 54 94

Szerkesztőség: 2090 Remeteszőlős, Pisztráng u. 2. * Tel.: 06 26 355 310 * Internet: <http://www.liebenzell.hu>

Villámposzt: info@liebenzell.hu Az OTP-nál vezetett számla száma: 11738084-20011215 • adószám: 18543494-1-13

Nyomdai előkészítés, kivitelezés: GEDEON Bt. Vác, Zrínyi u. 9. www.gedeon.hu